

AKTUALIJOS

DVIDEŠIMT SEPTINTIEJI LEIDIMO METAI

2018 Kovas Nr. 3 (290)

PAVASARĖJANT

Taip nuostabiai pakvimpa kartais žemė,
 Nors pavasaris dar miega pumpuruos,
 Nors dar juodos šakos šnekasi neramos,
 Kad pailgo laukti vasaros kaitros...
 Kartais gi vytelė dangišku sopranu
 Gysteli viršūnėj, kartais gi tylą
 Ir tas žemės kvapas širdį pakutena
 Nečionykščio džiaugsmo nuostabia gėla.
 Rausta skliautas, žemė ir arimai juosta,
 Tyras vandenėlis bėgdamas vaga
 Spindi, it laimingos mylimosios skruoste
 Ašara sustingus laime pažydyt...
 Ak, kaip žemė šiandien nuostabiai nuoga,
 Kaip skliaute pakibus vieniša žvaigždė!

Jonas Aistis

*Federacija nuoširdžiai visus
 sveikina su pavasarine švente
 ir linki jaukių bei saulėtų
 Šv. Velykų!*

Seminaras Strūnos socialinės globos namuose

2018 kovo 22 dieną Strūnos socialinės globos namuose vyko vienos dienos apskrito stalo seminaras įstaigos profsąjungos nariams apie naująjį darbo kodeksą ir jo taikymo niuansus. Seminarą pradėjo šių socialinės globos namų profsąjungos pirmininkė Jolanta Zajančkovskaja. Pranešimus skaitė LPSK pirmininkas Artūras Černiauskas bei

federacijos pirmininkas Romualdas Nemanius. Seminaro metu vyko įvairios diskusijos bei buvo atsakyta į seminaro dalyvių pateiktus klausimus. Pasibaigus seminarui jo dalyviams buvo įteikti pažymėjimai. Strūnos socialinės globos namų direktorius Petras Velička seminaro dalyviams linkėjo gero darbo.

Parengė Federacijos pirmininkas R.Nemanius

ŠIAME NUMERYJE:

2	Susitikimas su profsąjungos aktyvu Utenoje/VDI: išaugo prašymų skaičius darbo ginčų komisijoms
3	ETUC kviečia EK atsiimti rekomendacijas, varžančias streikų teisę
4	Pasiruošimas VI-ajam LPSK tarybos suvažiavimui/ Susitikimas TDO būstinėje
5	Europos darbo institucija
6	Pasijuokime

Su gimimo diena sveikiname UAB "Regseda" profsąjungos pirmininką Vytautą Šeškauską

Susitikimas su profsąjungos aktyvu Utenoje

2018 kovo 20 dieną Utenos socialinės globos namuose viešėjo delegacija iš LPSK. Prieš pasitarimą LPSK generalinė sekretorė Janina Matuizienė ir federacijos pirmininkas Romualdas Nemanius susitiko su globos namų direktoriumi Osvaldu Žiezdrui ir aptarė socialinės partnerystės padėtį įstaigoje. Vėliau vyko susitikimas ir diskusijos apie naująjį darbo kodeksą su Utenos įmonėse ir įstaigose veikiančių profsąjungų lyderiais. LPSK teisininkas Manvydas Pilka atsakė į pateiktus dalyvių klausimus. Miškininkų profsąjungos pirmininkė Inga Ruginienė prisistatė kaip kandidatė į LPSK pirmininko poziciją per gegužės mėnesį vyksiantį LPSK VI – aji suvažiavimą.

Naujai išrinkta Utenos socialinės globos namų profsąjungos pirmininkė Danguolė Diktarienė pasidžiaugė augančia naryste organizacijoje ir gera socialine partneryste įstaigoje.

Po diskusijų susitikimo dalyviai buvo pakviesti pratęsti diskusijas prie kavos puodelio. Susitikimą organizavo ir jame dalyvavo Utenos profsąjungų centro vadovė Laimutė Taleikienė, kuriai Federacija reiškia dėkingumą.

Parengė Federacijos pirmininkas R.Nemanius

VDI: išaugo prašymų skaičius darbo ginčų komisijoms

Valstybinė darbo inspekcija (VDI) informuoja, kad VDI teritoriniuose skyriuose veikiančios darbo ginčų komisijos praėjusiais metais gavo 6,7 tūkst. prašymų. Tai yra beveik penktadaliu daugiau nei 2016 m.

Kaip ir anksčiau, absoliuti dauguma prašymuose keliamų reikalavimų yra dėl darbo užmokesčio ir su juo susijusių sumų išieškojimo. Palyginti su 2016 m., pernai beveik penktadaliu

daugiau gauta reikalavimų dėl žalos atlyginimo (materialinės atsakomybės). „Nuo praėjusių metų vidurio išsigaliojęs naujasis Darbo kodeksas išplėtė darbo ginčų komisijų kompetenciją. Taigi, šiuo laikotarpiu gauta ir naujo pobūdžio prašymų, kurių nagrinėjimas iki tol nebuvo priskirtas darbo ginčų komisijoms. Pagal naujus darbo ginčų komisijų įgaliojimus, dažniausiai asmenys kreipėsi dėl atleidimo iš darbo pri pažinimo neteisėtu. Gauti pirmieji reikalavimai dėl baudų skyrimo darbdaviui nevykdant darbo sutarties šalių ikisutartinių santykių. Taip pat sulaukta reikalavimų dėl minimalaus darbo užmokesčio už kvalifikuotą darbą mokėjimo, dėl nušalinimo nuo darbo teisė-

tumo bei kolektyvinių teisių gynimo“, – atkreipia dėmesį Lietuvos Respublikos vyriausiasis valstybinis darbo inspektorius Jonas Gricius.

Vertinga bylų baigtis, pasak J. Griciaus, kai ginčo šalys susitaria tarpusavyje – sudaroma taikos sutartis. Tai ekonomiškiausias ir efektyviausias sprendimas. 2017 m. net 63 proc. nagrinėtų ginčų baigėsi reikalavimų patenkinimu arba taikos sutarčių tarp ginčo šalių sudarymu.

„Raginame, – sako VDI vadovas J. Gričius, – kuo aktyviau naudotis galimybe ginti savo pažeistas teises tiek darbuotojus, tiek darbdavius ir kreiptis į darbo ginčų komisijas. Paslauga teikiama nemokamai, ji nėra apsunkinta daugeliu formalumų, darbo ginčų nagrinėjimo laikas įprastai trunka iki vieno mėnesio.“

Darbo ginčų komisijos ginčą nagrinėja trišaliu principu – dalyvauja VDI atstovas ir socialiniai partneriai (t. y. darbdavių ir darbuotojų organi-

zacijų atstovai), kurie, atsižvelgę į visas bylai reikšmingas aplinkybes, priima sprendimą. Šitaip užtikrinamas proceso nešališkumas, objektyvumas ir skaidrumas.

Reaguojant į didėjančią prašymų skaičių darbo ginčų komisijoms, taip pat į naujuosius šių komisijų įgaliojimus, pernai įsteigtos dar keturios darbo ginčų komisijos. Dabar Lietuvoje veikia 18 darbo ginčų komisijų. Su prašymais asmenys gali kreiptis į VDI Vilniaus teritoriniame skyriuje veikiančias darbo ginčų komisijas (jų yra 6), į VDI Kauno ir Klaipėdos skyrius – čia dirba po 3 darbo ginčų komisijas. Po 2 darbo ginčų komisijas dirba VDI Šiaulių ir Panevėžio teritoriniuose skyriuose, Alytuje ir

Telšiuose – po vieną. VDI Utenos, Marijampolės ir Tauragės teritorinius skyrius aptarnauja atitinkamai Panevėžio, Kauno ir Telšių darbo ginčų komisijos. Prašymus išnagrinėti darbo ginčą galima pateikti bet kuriame teritoriniame VDI skyriuje – esant reikalui jis bus persiustas reikiamai darbo ginčų komisijai.

Parengta pagal lpsk.lt informaciją

ETUC kviečia EK atsiimti rekomendacijas, varžančias streikų teisę

Europos profesinių sąjungų konfederacija (ETUC) kviečia Europos Komisiją (EK) atsiimti savo rekomendacijas, varžančias oro erdvės skrydžių vadovų teisę streikuoti.

„Teisė streikuoti yra pamatinė teisė ir Europos Komisija neturi teisės jos paminti, – teigė ETUC konfederacinė sekretorė Esther Lynch. – EK veikia priešingai ES sutarčiai, ES pagrindinių teisių chartijai ir Europos socialinių teisių ramščiui. Europos Komisijos pamokymai blogai apgalvoti ir, atrodo, visiškai ignoroja profesinių sąjungų ir kolektyvinių derybų vaidmenį ginant saugias valdymo sistemas.

Pasak jos, jei EK nori sumažinti skrydžių atidėjimų, ji turėtų susikonsultuoti su pagrindines tarybas ir nekaltinti dirbančiųjų, besinaudojančių savo teise įtikinti darbdavį sėstis prie derybų stalo. ETUC taip pat remia savo narės Europos transporto darbuotojų federacijos teisę ginant teisę streikuoti ir jos peticiją, besipriešinančią EK pozicijai.

Parengta pagal lpsk.lt informaciją

Paaiškėjo kandidatai į LPSK vadovus ! Kovo 1 d. Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos tarybos posėdyje paaiškėjo kandidatai į LPSK pirmininko ir generalinio sekretoriaus pareigas, kurie bus renkami per VI-ąjį LPSK suvažiavimą gegužės 11 d. Į LPSK pirmininko pareigas kandidatuoja dabartinis pirmininkas Artūras Čemiuskas ir Lietuvos miško ir miško pramonės darbuotojų profesinių sąjungų federacijos pirmininkė Inga Ruginienė, o į generalinio sekretoriaus – dabartinė generalinė sekretorė Janina Matuizienė ir Lietuvos švietimo profesinės sąjungos pirmininko pavaduotojas Egidijus Milešinas.

LPSK tarybos posėdyje – pasiruošimas VI-ajam suvažiavimui

„Best Western Vilnius“ Konferencijų centre vyko Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos tarybos posėdis. Tai paskutinė LPSK taryba prieš kas ketverius metus rengiamą LPSK suvažiavimą, vyksiantį gegužės 11 d.

LPSK tarybos posėdyje iš 82 tarybos narių dalyvavo 68. Pagal įstatus, LPSK tarybos posėdis laikomas teisėtu, jeigu jame dalyvauja 2/3 tarybos narių.

Renginio metu pirmininkas Artūras Černiauskas tarybą informavo apie LPSK vykdomos veiklos rezultatus bei pernai liepą įsigaliojusio naujojo Darbo kodekso įtaką profesinių sąjungų judėjimui bei šalies darbo rinkai apskritai.

Jis taip pat pateikė pasiūlymus, kaip reikėtų pakeisti Konfederacijos darbą, jog būtų galima tinkamai atliepti dinamiškai šalies verslo situacijai ir besikeičiantiems darbo pobūdžiui ir darbo įpročiams apskritai.

LPSK pirmininkas atkreipė dėmesį, kad 2017 m. statistika rodo, jog 67 tūkst. Lietuvoje veikiančių įmonių dirba iki 4 darbuotojų ir tik 65 – virš 1000. Pasak jo, matant įmonių smulkumą ir tolesnį smulkėjimą, vertėtų pačioje organizacijoje juridinio asmens (profesinės sąjungos) nekurti, o palaipsniui pereiti prie tiesioginės narystės šakoje. Taip pat reikia galvoti kaip į profesinių sąjungų judėjimą įtraukti pagal individualios veiklos pažymas dirbančius darbuotojus. Jau turime gerų pavyzdžių, sakykime, be nuolatinio darbo sutarties dirbantys aktoriai neseniai įsteigė „Lietuvos aktorių gildiją“ ir tiesiai įsijungė į Lietuvos paslaugų sferos darbuotojų profesinę sąjungą.

Galiausiai reikėtų pokyčių, kai žmonės netenka darbo. Dabar yra taip, kad įprastai, nutrūkus darbo sutarčiai, nutrūksta ir narystė profesinėje sąjungoje.

Po A. Černiausko pranešimo LPSK teisininkė Jolanta Cinnaitienė pristatė siūlomus LPSK įstatų pakeitimus. Toliau sekė LPSK generalinės sekretorės Janinos Matuizienės pranešimas apie prie LPSK veiklos gairių dirbusios darbo grupės išvadas, taip pat pristatyta Kontrolės komisijos ataskaita. Pažymėtina, LPSK priklausančių šakų delegatai taip pat svarstė kreipimąsi, skirtą Vyriausybei, „Dėl socialinės partnerystės įgyvendinimo, įsigaliojus naujam Darbo kodeksui“.

Parengta pagal lpsk.lt informaciją

Susitikimas Tarptautinės darbo organizacijos būstinėje

Kovo 20-23 d. Ženevoje, Šveicarijoje, Lietuvos profesinių sąjungų delegacija susitiko su Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) vyriausioju darbuotojų veiklos specialistu Sergejumi Glovacku, atsakingu už darbuotojų sektorių. Daugiausia tai yra darbas su profesinėmis sąjungomis, ta-

čiau iš esmės aprėpia visa, kas susiję su darbuotojais.

LPSK šiame susitikime atstovavo Bronius Bučelis, Jovita Jančauskienė, Žydrūnas Mineikis, Darius Nagelis ir Eglė Kukštaitė. Susitikime aptarta Lietuvos darbuotojų socialinė padėtis, taip pat tai, kad balandžio 10-13 d. Vilniuje lan-

kysis TDO teisininkai, kur su Lietuvos profsąjungomis aptars Darbo kodekso problematiką. TDO teisininkai pateiks išvadas dėl jo poveikio, taisytinių vietų.

Delegacija dalyvavo administracijos tarybos posėdyje,

kuriame nutarta mažinti TDO darbuotojams atlyginimus 10 proc. Po pietų vestibulyje įvyko darbuotojų streikas, nes profsąjungos darbdavių sprendimui nepritarė. Vėliau posėdžio metu išklausti Kari Tapiolos ir Anželikos Muller pranešimai dėl socialinio dialogo vedant kolektyvines derybas su darbdaviais.

„Vėliau lankėmės Jungtinių Tautų organizacijos ofise, kur vyksta konferencijos ir išklausomos valstybių ataskaitos. Baigiant vizitą Ženevoje Lietuvos profsąjungų delegacija aptarė, kaip gautas žinias pritaikyti savo organizacijose plėtojant socialinę partnerystę“, – apibendrino B. Bučelis.

Priminsime, kad S. Glovackas yra žinomas Lietuvos profesinių sąjungų veikėjas, pirmojo profsąjungų jaunimo centro šalyje įkūrėjas, devynerius metus dirbęs Tarptautinėje profesinių sąjungų konfederacijoje, o nuo

2010 m. spalio pradėjęs dirbti Tarptautinėje darbo organizacijoje.

Pati TDO įkurta 1919 m. ir yra vienintelė trišaliu principu (vyriausybės, darbuotojai, darbdaviai) veikianti Jungtinių Tautų specializuota agentūra. Jai priklauso 187 valstybės. Lietuva į TDO įstojo 1921 m., narystė šioje organizacijoje atnaujinta 1991 m. spalio 4 d.

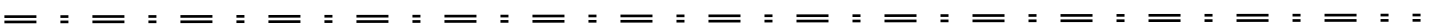

Jos tikslas – visame pasaulyje didinti socialinį teisingumą dirbantiems darbuotojams. Jos veikloje planuojama įgyvendinti keturis strateginius tikslus:

pagrindinius principus ir teises darbe; didesnes užimtumo ir uždarbio galimybes vienodai vyrams ir moterims; socialinę apsaugą; socialinį dialogą ir trišalį bendradarbiavimą. Ši organizacija numato tarptautinę politiką ir programas, siekdama gerinti darbo ir gyvenimo sąlygas, kuria tarptautinius darbo standartus, kurių turėtų laikytis valstybės narės, vykdo plačią techninio bendradarbiavimo programą, siekdama padėti vyriausybėms įgyvendinti atitinkamą politiką, dalyvauja mokymo, švietimo ir tyrimo veikloje. TDO yra ratifikavusi 189 konvencijas. 2019 m., minint organizacijos 100 metų įkūrimą Ženevoje, vyks konferencija dėl socialinio dialogo plėtojimo ES ir kitose šalyse.

Parengta pagal Broniaus Bučelio straipsnį lpsk.lt portale

EK pasiūlymai dėl Europos darbo institucijos

Siekiant įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį bei atsižvelgiant į kintančias darbo rinkos realijas – per pastarąjį dešimtmetį mobilių piliečių, gyvenančių ir dirbančių kitoje valstybėje narėje, skaičius padvigubėjo ir 2017 m. pasiekė 17 mln., taip pat į vis populiarėjančias naujas darbo formas – beveik 40 proc. ES darbuotojų dirba pagal

netipinę darbo sutartį, t. y. dirba ne visą darbo dieną ar pagal terminuotą darbo sutartį, arba yra savarankiškai dirbantys asmenys, Europos Komisija pristatė pasiūlymą dėl Europos darbo institucijos įsteigimo.

Europos darbo institucija, kuri bus įsteigta kaip nauja decentralizuota ES agentūra:

- piliečiams ir įmonėms teiks informaciją apie darbo, pameistrystės, judumo galimybes, samdymą ir mokymą, taip pat apie teises ir pareigas, susijusias su gyvenimu, darbu ir (arba) veikla kitoje ES valstybėje narėje.
- padės nacionalinėms institucijoms bendradarbiauti tarpvalstybiniais atvejais ir padės

joms užtikrinti, kad laikytis ES taisyklių, kuriomis skatinamas ir reglamentuojamas judumas, būtų lengviau ir veiksmingiau.

- galės teikti tarpininkavimo paslaugas ir padėti spręsti tarpvalstybinius ginčus, pavyzdžiui, bendrovės restruktūrizacijos atveju, kai daromas poveikis kelioms valstybėms narėms.

Europos Parlamentas ir Taryba, laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros, išnagrinės siūlomą reglamentą dėl Europos darbo institucijos įsteigimo. Komisija sieks, kad Institucija darbą pradėtų 2019 m.

Parengta pagal lpsk.lt informaciją

PASIJUOKIME

Bosas klausia sekretorės:

– Ką jūs veikiate sekmadienį?

Sekretorė su viltimi balse:

– Nieko...

– Tai leiskite priminti, kad šiandien – ne sekmadienis.

***

Vaikinas klausia draugės tėvo:

– Aš kalbėjau su jūsų dukra. Jei neprieštarausite, norėčiau ją vesti.

– O su mano žmona kalbėjote?

– Taip, kalbėjau... Bet jeigu jūs nieko prieš, tai vis dėlto rinkčiausi jūsų dukrą.

***

- Siaubas, kaip karšta jūsų kontoroje! Gal atidarykite ką nors...

- Gera mintis! Alaus ar konjako?

***

- Šiandien aš noriu suderinti darbą su malonumu - jūs atleidžiamas, - ištarė darbuotojui viršininkas.

***

Vyras klausia žmonos:

- Ką darytum, jeigu laimėčiau loterijoje?

Žmona:

- Pasiimčiau pusę laimėjimo ir palikčiau tave.

Vyras:

- Puiku! Aš laimėjau 12 eurų..

***

Vyras įdėmiai žiūri į sutuokties liūdijimą:

-Brangusis, ko ten tu taip ieškai? - klausia sunerimus žmona.

-Ieškau sutuokties galiojimo laiko.

***

- Padavėjau, norėčiau retesnio rūšinio vyno „Deutz Brut Classic“. Kelintų metų jūs man patartumėte?

- Patarčiau mažiau išsidirbinėti ir elgtis kukliau.

Aš mačiau kaip jūs atvažiavote maršrutiniu mikroautobusu...

***

Ruošė, redagavo, maketavo ir spaudė Lietuvos visuomeninių paslaugų profsajungų federacija
Pirmininkas mob. 8 68708235; buhalterė mob. 8 68434189; LVPF.Nemanius@gmail.com;
Adresas: 2600 J. Jasinskio 9, 01111 Vilnius; LPSK teisininkas Manvydas Pilka 84050270.
Išėina kartą per mėnesį. Apimtis: 1 spaudos lankas. Tiražas 200 egz.
Teisingumo ministerijos leidimas Nr. 257